

2019

Årsrapport om undersöknings- ärenden

PATENT- OCH REGISTERSTYRELSEN

Revisionstillsynen
Patent- och registerstyrelsen
30.3.2020

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	2
1.1. Årsrapportens syfte.....	2
1.2. PRS revisionstillsyns verksamhet, uppgifter och delområden.....	2
2. UNDERSÖKNINGSÄRENDEN – TILLSYNSMETODER	2
2.1. Tillsynsobjekt och begränsningar.....	2
2.2. Verksamhet som omfattas av tillsynen.....	3
2.3. Påföljder.....	4
3. ANTALET UNDERSÖKNINGSÄRENDEN 2019	5
4. REVISIONSNÄMNDENS AVGÖRANDEPRAXIS UNDER 2019 – EXEMPEL PÅ BESLUT .	5
4.1. Teman för och beslut i undersökningsärenden	6
4.1.1. Kvalitetsgranskning av revisorer med resultatet underkänd.....	6
4.1.2. Ytterligare information om revisionsnämndens beslut	7
5. PRS REVISIONSTILLSYNS AVGÖRANDEPRAXIS 2019.....	7
5.1. Teman för och beslut i tillsynsärenden.....	7
6. SLUTSATSER.....	7

Förteckning över bilder

Bild 1. Antalet revisorer 31.12.2018 och 31.12.2019

Förteckning över tabeller

Tabell 1. Källor för, antal av och behandling av undersökningsärenden 2019 och 2018

Tabell 2. Påföljder som revisionsnämnden påförde 2019 och 2018

Årsrapport om undersökningsärenden

1. INLEDNING

1.1. Årsrapportens syfte

I sin årsrapport om undersökningsärenden redogör Patent- och registerstyrelsens (PRS) revisionstillsyn för iakttagelser och slutsatser beträffande undersökningsärenden 2019. Dessutom granskar revisionstillsynen de förändringar som iakttagits i fråga om undersökningsärenden.

I undersökningsärenden utreds revisorernas verksamhet i efterhand med hjälp av olika tillsynsmetoder. Informationen i årsrapporten har betydelse som vägledning för revisorer, revisionskunder och intressentgrupper. Iakttagelserna och slutsatserna gällande undersökningsärenden ger revisorer och revisionskunder information om revisionskraven ur tillsynsmyndighetens synvinkel.

1.2. PRS revisionstillsyns verksamhet, uppgifter och delområden

Utgångspunkterna för PRS revisionstillsyns verksamhet är rättssäkerhet, förutsägbarhet, objektivitet och parternas likställdhet. Syftet med revisionstillsynens verksamhet är att kontinuerligt förbättra bokslutsinformationens tillförlitlighet.

Till revisionstillsynens uppgifter hör att godkänna och registrera revisorer samt att övervaka, allmänt styra och utveckla verksamheten. Bestämmelser om uppgifterna för PRS revisionstillsyn finns i 7 kap. 1–3 § i revisionslagen (1141/2015). Revisionstillsynssystemet är oberoende av revisionsbranschen och revisionsobjekt.

Undersökningsärendena bildar tre olika tillsynshelheter:

- 1) tillsyn över revisorernas yrkeskunskap och andra villkor för godkännande,
- 2) kvalitetskontroll av revisorernas verksamhet som inverkar på förhand samt
- 3) disciplinär efterhandstillsyn som riktas mot enskilda fall (prövning).

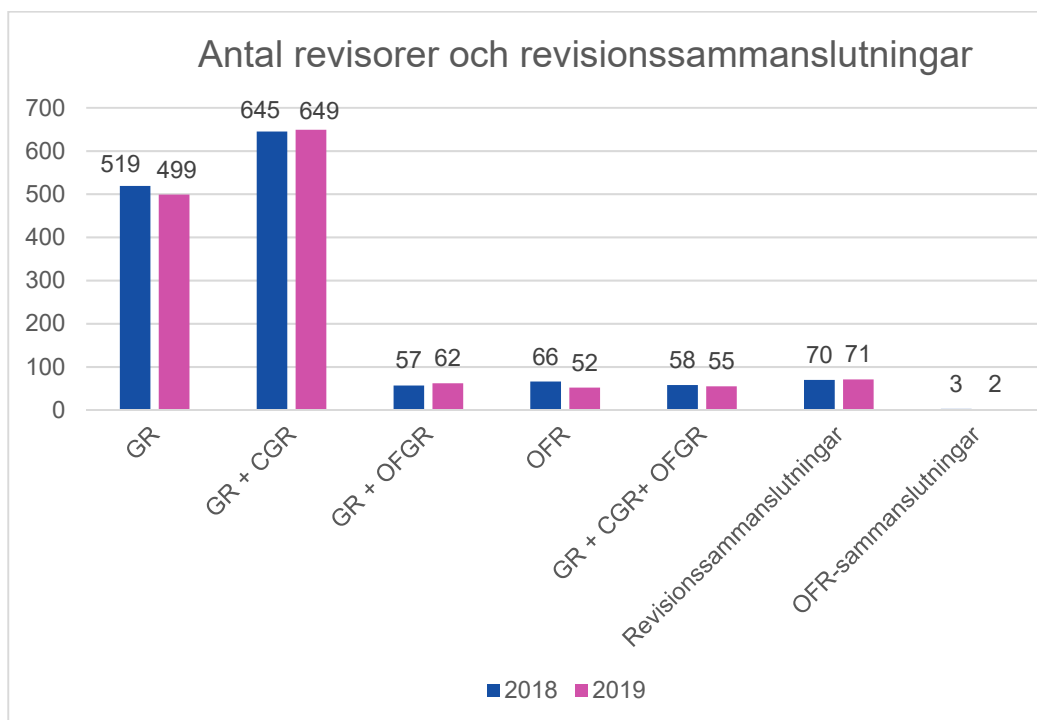
2. UNDERSÖKNINGSÄRENDEN – TILLSYNSMETODER

2.1. Tillsynsobjekt och begränsningar

PRS utövar tillsyn över GR-, CGR-, OFGR- och OFR-revisorer samt revisionssammanslutningar. PRS övervakar både PIE-företags¹ och andra sammanslutningars revisorer. PRS får dock enligt lagen inte övervaka en revisors verksamhet i hans eller hennes egenskap av tjänsteman vid statens revisionsverk (RL 1:1.3).²

¹ PIE = Public Interest Entity, dvs. företag av allmänt intresse. PIE-företag definieras i BFL 1:9.

² Revisionstillsynen övervakar dessutom i EES-staterna godkända och registrerade revisionssammanslutningar som är införda i PRS revisorsregister i fråga om revisioner som dessa utför i Finland. Revisionstillsynen får också övervaka revisorer från länder utanför EES-området med de begränsningar som anges i RL 7:1.

Bild 1. Antalet revisorer 31.12.2018 och 31.12.2019

Revisionstillsynens tillsynsbefogenheter är tidsmässigt begränsade. Revisionstillsynen får inte pröva en revisors verksamhet, om det har förflutit mer än sex år sedan händelserna (RL 7:3.3).

Revisionstillsynen kan avstå från att pröva en revisors verksamhet och revisionsnämnden kan avstå från att påföra en påföljd, om godkännandet av revisorn helt och hållet har avbrutits (RL 6:7) eller återkallats (RL 10:2).

2.2. Verksamhet som omfattas av tillsynen

Enligt lagen övervakar revisionstillsynen inte bara revisorer utan också revisorernas verksamhet, vilket är av praktisk betydelse för avgränsningen av tillsynsobjektet. Utgångspunkt för tillsynen är bestämmelsen om tillämpningsområde i RL 1:1, som anger gränserna för den verksamhet som omfattas av tillsynen.

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i lag, tillämpas revisionslagen på:

- 1) revision av bokföringsskyldiga sammanslutningar och stiftelser enligt 1 kap. 1 § i bokföringslagen (1336/1997),
- 2) uppdrag som en revisor har enligt någon annan lag eller förordning eller i vilka revisorn ger ett skriftligt utlåtande till en myndighet eller domstol.

På verksamhet som omfattas av lagen om revision inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (1142/2015), tillämpas revisionslagen med vissa undantag. En viktig sak är att den centrala normkällan i undersökningsärenden, god revisionsred, är olika inom den privata sektorn och inom den offentliga sektorn. Inom den offentliga sektorn tillämpas god revisionsred för den offentliga förvaltningen.

På "annan verksamhet" som en revisor utövar tillämpas endast en del av bestämmelserna i revisionslagen. Annan verksamhet som utövas i egenskap av revisor är vanligtvis andra än lagstadgade revisorsuppdrag, till exempel

rådgivningsverksamhet. All verksamhet som en revisor utövar i egenskap av revisor omfattas emellertid av tillsynen och kan således bli föremål för tillsyn.

Bestämmelser som är viktiga med avseende på tillsynen över revisorer i PIE-företag ingår i Europeiska unionens revisionsförordning nr 537/2014 (PIE-förordningen). PIE-förordningen innehåller bestämmelser om särskilda krav på lagstadgad revision i PIE-företag.

PRS revisionstillsyn bedriver myndighetssamarbete i sina uppdrag. Samarbete i undersökningsärenden bedrivs särskilt med polisen, skatteförvaltningen och Finansinspektionen. Finansinspektionen har parallell behörighet att självständigt pröva om revisorer som hör till dess intressesfär har förfarit lagenligt, om tillsynsuppgifterna förutsätter det (RL 9:2).

PRS revisionstillsyn har lämnat in begäranden om utredning till polisen på grund av olovlig användning av yrkesbeteckningen revisor. Tingsrätten i Birkaland avgjorde ett ärende om olovlig användning av yrkesbeteckningen revisor den 18 september 2019. Revisorn hade avgett revisionsberättelser efter att ha blivit avförd ur revisorsregistret, även om hon inte längre var godkänd revisor när hon undertecknade berättelserna och inte hade rätt att uppträda som revisor. Tingsrätten dömde revisorn till 30 dagsböter och ålade svaranden att ersätta staten för det belopp hon fakturerat för revisionsarvodet som ekonomisk utvinning av brott. Beslutet har vunnit laga kraft.

2.3. Påföljder

Beslut om att påföra påföljder fattas av revisionsnämnden.

Med stöd av revisionslagen kan följande påföljder tillämpas:

- anmärkning
- varning
- återkallande av godkännande
- tidsbundet förbud att verka som revisor eller i en revisionsammanslutnings förvaltningsorgan
- påföljdsavgift.

Den lindrigaste påföljden är anmärkning och den strängaste är återkallande av godkännandet. Påföljden kan påföras en revisor och en revisionsammanslutning. Tidsbundet förbud och påföljdsavgift kan dock påföras endast fysiska personer.

När ett beslut om en påföljd fattas ska revisionsnämnden beakta alla relevanta omständigheter (RL 10:7). Sådana är:

- 1) hur allvarlig överträdelsen är och dess varaktighet,
- 2) graden av ansvar hos revisorn,
- 3) revisorns vilja att samarbeta med den behöriga myndigheten,
- 4) påföljder som revisorn påförts tidigare, och
- 5) omfattningen av den skada eller olägenhet som gärningen eller försummelsen orsakat.

3. ANTALET UNDERSÖKNINGSÄRENDEN 2019

Antalet pågående undersökningsärenden vid revisionstillsynen i början av 2019 var 67, och under året kom 52 nya undersökningsärenden in för behandling. Av dessa avgjordes 31 så att ärendet inte överlämnades till revisionsnämnden för avgörande eftersom det enligt utredningen inte fanns något skäl att misstänka att revisorn handlat i strid med revisionslagen eller något skäl att föreslå påföljder enligt revisionslagen. Sammanlagt 37 undersökningsärenden överlämnades till revisionsnämnden för behandling. Vid utgången av 2019 pågick 51 undersökningsärenden vid revisionstillsynen.

Tabell 1 visar antalet och källorna för undersökningsärenden 2018 och 2019. Ett undersökningsärende kan gälla flera revisorer eller en revisor och en revisionssammanslutning.

Tabell 1. Källor för, antal av och behandling av undersökningsärenden 2019 och 2018

Källa för undersökningsärende	Pågående undersökningsärenden i början av året		Nya undersökningsärenden under året		Behandling vid revisionsnämnden under året		Behandling vid revisions-tillsynen under året		Pågående undersökningsärenden i slutet av året	
Klagomål 2019 (2018)	44	(40)	37	(36)	12	(10)	26	(22)	43	(44)
Kvalitetsgranskning 2019 (2018)	17	(11)	14*	(17)**	23***	(11)	2		6	(17)
Eget initiativ 2019 (2018)	6	(4)	1	(5)	2	(3)	3		2	(6)
Sammanlagt 2019 (2018)	67	(55)	52	(58)	37	(24)	31	(22)	51	(67)

*) talet innehåller 12 fall som i kvalitetsgranskningen fått resultatet underkänd

***) talet innehåller 7 fall som i kvalitetsgranskningen fått resultatet underkänd samt undersökningsärenden för 1 revisionssammanslutning och 9 revisorer som överförts till prövning från kvalitetsgranskningen

*) talet innehåller 19 ärenden som på basis av resultatet underkänd i kvalitetsgranskningen överlämnades till nämnden

I kapitel 4 behandlas revisionsnämndens och i kapitel 5 revisionstillsynens avgörandepraxis i avslutade och avgjorda undersökningsärenden.

4. REVISIONSNÄMNDENS AVGÖRANDEPRAXIS UNDER 2019 – EXEMPEL PÅ BESLUT

År 2019 behandlade revisionsnämnden 37 undersökningsärenden (24 ärenden år 2018). Undersökningsärendena gällde:

- 19 CGR-revisor
- 19 GR-revisor
- en OFGR-revisor och

- sju revisionsammanslutningar som var parter i sammanlagt åtta undersökningsärenden.

Revisionsnämnden beslutade att återkalla godkännandet av två GR-revisorer. Nämnden gav en varning till sju CGR-revisorer, åtta GR-revisorer, en OFGR-revisor och en revisionsammanslutning samt en anmärkning till fem CGR-revisorer och fem GR-revisorer. I fråga om sju CGR-revisorer, två GR-revisorer och sex revisionsammanslutningar (i sammanlagt sju undersökningsärenden) ansågs det inte vara något skäl att ålägga påföljder. I två ärenden förföll prövningen av GR-revisorns verksamhet i revisionsnämnden på grund av att revisorn avstod från sitt godkännande på eget initiativ.

Tabell 2. Påföljder som revisionsnämnden påförde 2019 och 2018

Påföljder	2019	2018
Anmärkning	10	7
Varning	17	13
Återkallande av godkännande	2	2
Tidsbundet verksamhetsförbud	0	0
Påföljdsavgift	0	1

Revisionsnämnden behandlade 26 begäranden om omprövning (19 begäranden år 2018). Omprövningsärendena gällde bedömning av svaren i revisorsexamina, godkännande till revisorsexamina, beslut om kvalitetsgranskningens resultat och beslut om förutsättningarna för bibehållande av yrkeskunskap.

4.1. Teman för och beslut i undersökningsärenden

Teman som framhövdes i de undersökningsärenden som revisionsnämnden behandlade var bland annat revisionsberättelser som var felaktiga av olika skäl, granskning av förvaltning, åtgärder för att skaffa tillräckligt och lämpligt revisionsbevis, bristfälligt professionellt omdöme och skepticism samt brist på tillräcklig revisionsdokumentation. I enskilda fall gällde prövningen också till exempel revisorns oberoende, iakttagande av yrkesetiska principer, bristfällig rapportering om lån till närstående och rapportering enligt speciallagstiftning. I två fall fick revisorn en varning bland annat för utförande av revision utan att ha blivit vald till revisor på behörigt sätt. Revisionsnämnden har även under tidigare år utfärdat flera beslut där nämnden har tagit ställning till åtgärder som säkerställer att revisorn väljs på lagligt sätt.

4.1.1. Kvalitetsgranskning av revisorer med resultatet underkänd

Under verksamhetsåret behandlade revisionsnämnden 19 undersökningsärenden som gällde åtgärder på grund av underkända resultat i kvalitetsgranskningar 2017 och 2018. Revisionsnämnden beslutade att återkalla godkännandet av två revisorer och gav en varning till 13 revisorer och en anmärkning till två revisorer. I fråga om två revisorer förföll behandlingen av undersökningsärendet på grund av att revisorn avstod från sitt godkännande på eget initiativ.

4.1.2. Ytterligare information om revisionsnämndens beslut

Revisionsnämndens beslut om påförande av påföljder kan läsas i sin helhet på nämndens webbplats:

<https://www.prh.fi/sv/revisionsnamnden.html>

5. PRS REVISIONSTILLSYNS AVGÖRANDEPRAXIS 2019

Utifrån den utredning som inhämtats om undersökningsärendena 2019 beslutade revisionstillsynen i 31 fall att ärendet inte överlämnas till revisionsnämnden för behandling, eftersom det inte fanns något skäl att misstänka att revisorn hade handlat i strid med god revisionssed som revisionslagen förutsätter. Revisionstillsynens utredning består vanligen av revisorernas redogörelser och arbetspappersdokumentation, myndighetskällor som till exempel uppgifter ur handelsregistret och i klagomål även material som klaganden har lämnat in.

I de fall som inte överlämnades till revisionsnämnden för behandling kunde man dra slutsatsen att revisorns planering och genomförande av revisionsåtgärderna hade varit lämpliga med tanke på situationen kring uppdraget och tillräckliga för att skaffa nödvändigt bevis och avge revisionsberättelsen och att revisorns professionella omdöme och dokumentation av revisionsarbetet var ändamålsenliga.

5.1. Teman för och beslut i tillsynsärenden

Liksom tidigare år var revisioner i bostadsaktiebolag ett vanligt tema i de fall som PRS revisionstillsyn avgjorde utan revisionsnämndens behandling. Deras antal uppgick till sammanlagt 13, vilket är cirka 40 procent av samtliga fall.

I de tillsynsfall som gällde revisorer i bostadsaktiebolag var det vanligen frågan om granskning av förvaltningen, det vill säga bedömning av om styrelsens och disponentens verksamhet är lagenlig. Ärenden som ska redas ut i bokslutet gäller för det mesta granskning av bolagsvederlag och låneandelar. Dessa detaljer är av väsentlig betydelse för aktieägarnas ekonomiska ställning och likställighet.

Andra viktiga teman var bland annat avtalsbaserade specialuppdrag och tillhörande rapportering samt iakttagande av yrkesetiska principer, särskilt objektivitet, i revisionsuppdrag. I ett fall var revisionstillsynen inte behörig eftersom revisorn inte hade agerat i egenskap av revisor.

Förutom bostadsaktiebolag gällde revisorns uppdrag i revisionstillsynens övriga avgöranden aktiebolag (10 fall), kommuner (2), ett kommanditbolag (1), en stiftelse (1) och en förening (1). I tre fall var det frågan om tillsyn över revisionsammanslutningars verksamhet utan något enskilt uppdrag.

6. SLUTSATSER

Syftet med revisionsnämndens och revisionstillsynens avgöranden i undersökningsärenden är att styra utvecklingen av god revisionssed i Finland. Ett ytterligare mål är att revisorer och revisionsammanslutningar ska fästa uppmärksamhet vid iakttagande av god revisionssed och yrkesetiska principer enligt revisionslagens krav i sin verksamhet.